

459. 1.

KONINKLIJKE BOODSCHAP.

Aan

de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Wij bieden U hiernevens ter overweging aan een ontwerp van wet houdende naturalisatie van *Wilhelm Julius Bormann* en 19 anderen.

De toelichtende memorie (en bijlagen), die het wetsontwerp vergezelt, bevat de gronden, waarop het rust.

En hiermede bevelen Wij U in Godes heilige bescherming. het Loo, den 21 Juni 1939.

WILHELMINA.

459. 2.

ONTWERP VAN WET.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat er aanleiding is tot naturalisatie van *Wilhelm Julius Bormann* en 19 anderen, die aan Ons het verzoek daartoe hebben gedaan, met overlegging — wat betreft de in artikel 2 genoemden voor zooveel doenlijk — van de bewijsstukken, bedoeld in artikel 3 der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* no. 268), op het Nederlander-schap en het ingezetenschap, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 15 December 1938 (*Staatsblad* no. 204);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel 1.

De hoedanigheid van Nederlander wordt bij deze verleend aan:

- 1°. *Wilhelm Julius Bormann*, geboren te *Liepe* (Polen) den 25 December 1894, conservator bij den Dienst van den Mijnbouw, wonende te *Bandoeng* (Nederlandsch-Indië);
- 2°. *Carl Hendrik Drees*, geboren te *Haarlem* (Noordholland) den 5 November 1914, werktuigkundige, wonende te *Eindhoven*, provincie Noordbrabant;
- 3°. *Numa Edouard Fatton*, geboren te *Sappemeer* (Groningen) den 17 October 1908, apotheker, wonende te *Groningen*, provincie Groningen;
- 4°. *Martha Marie Elisabeth Gausche*, geboren te *Dresden* (Duitschland) den 8 Maart 1903, dienstbode, wonende te 's-Gravenhage, provincie Zuidholland;
- 5°. *Carl Greuel*, geboren te *Eilendorf* (Duitschland) den 2 Januari 1897, metaalfraiser, wonende te *Heerlen*, provincie Limburg;
- 6°. *Martha Hartmann*, geboren te *Hannover* (Duitschland) den 25 September 1900, zonder beroep, wonende te 's-Gravenhage, provincie Zuidholland;
- 7°. *Joseph Klaphor*, geboren te *Ruhrort* (Duitschland) den 31 Juli 1904, schipper, wonende te *Ter Neuzen*, provincie Zeeland;
- 8°. *Margaretha Johanna Mosters*, geboren te *Amsterdam* (Noordholland) den 6 November 1897, winkeljuffrouw, wonende te *Amsterdam*, provincie Noordholland;

- 9°. *Heinrich Wilhelm Pirang*, geboren te *Riga* (Letland) den 6/19 September 1911, kantoorbediende, wonende te 's-Gravenhage, provincie Zuidholland;
- 10°. *Hermine Franziska Margarete Schmidt*, geboren te *Berlijn* (Duitschland) den 27 September 1892, correspondentie, wonende te *Zandvoort*, provincie Noordholland;
- 11°. *Julius Sladek*, geboren te *Heerlen* (Limburg) den 8 December 1910, kappersbediende, wonende te *Leiden*, provincie Zuidholland;
- 12°. *Otto Sternberg*, geboren te *Dortmund* (Duitschland) den 20 December 1906, chef-inkooper, wonende te *Rotterdam*, provincie Zuidholland;
- 13°. *Peter Johann Velden*, geboren te *Eupen* (België) den 26 Juni 1901, dessinateur, wonende te *Tilburg*, provincie Noordbrabant;
- 14°. *Friedrich Weiss*, geboren te *Weenen* (Duitschland) den 13 November 1892, ovenbaas, wonende te *Eindhoven*, provincie Noordbrabant;
- 15°. *Alfred Max Wünsche*, geboren te *Dresden* (Duitschland) den 14 Augustus 1903, metaaldraaier, wonende te *Amsterdam*, provincie Noordholland.

Artikel 2.

Met afwijking van het bepaalde in artikel 3, vierde lid, onder 3°, der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* no. 268), op het Nederlanderschap en het ingezetenschap, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 15 December 1938 (*Staatsblad* no. 204), wordt bij deze de hoedanigheid van Nederlander verleend aan:

- 1°. *Johan Hendrikus Godefridus Böttcher*, geboren te *Rotterdam* (Zuidholland) den 28 September 1896, scheepskok, wonende te *Rotterdam*, provincie Zuidholland;
- 2°. *Gerhard Heinrich Menke*, geboren te *Emmen* (Drenthe) den 31 Maart 1896, landbouwer, wonende te *Nieuw Schoonebekerfeld*, gemeente *Schoonebeek*, provincie Drenthe;
- 3°. *Jacobus Johannes Sven*, geboren te *Rotterdam* (Zuidholland) den 5 Februari 1903, constructiewerker, wonende te *Rotterdam*, provincie Zuidholland;
- 4°. *Gerhardus Herman Teiken*, geboren te *Emmen* (Drenthe) den 18 Maart 1899, veenarbeider, wonende te *Munsterscheveld*, gemeente *Emmen*, provincie Drenthe;
- 5°. *Johannes Herman Wessel*, geboren te *Emmen* (Drenthe) den 20 December 1916, timmerman, wonende te *Munsterscheveld*, gemeente *Emmen*, provincie Drenthe.

Artikel 3.

Deze wet treedt in werking met ingang van den dag na dien harer afkondiging.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

De Minister van Justitie,

459. 3.

MEMORIE VAN TOELICHTING.

Onder verwijzing voor het overige naar de ingewonnen ambtsberichten ¹⁾ ten aanzien van de verzoeken om naturalisatie van WILHELM JULIUS BORMANN en 19 anderen moge de ondergeteekende het volgende aanteekenen.

De in artikel 1 onder 1°. genoemde verzoeker is op voormalig Duitsch, thans Poolsch grondgebied geboren. Gedurende den

¹⁾ Zijn met de overige bij deze Memorie van Toelichting overgelegde stukken nedergelegd ter griffie, ter inzage van de leden.

wereldoorlog is hij te Sabang geïnterneerd geweest. Toen de vrede geteekend was, is hij niet naar zijn vaderland teruggekeerd, maar gaf hij er de voorkeur aan in Nederlandsch-Indië te blijven wonen. Hij is thans in Gouvernementsdienst werkzaam als conservator bij den Dienst van den Mijnbouw. Zijn zoon is in Nederlandsch-Indië geboren.

De in artikel 1 onder 2°. genoemde verzoeker is hier te lande geboren en getogen. Hij genoot Nederlandsch onderwijs en gevoelt zich tot Nederland aangetrokken. Als werktuigkundige in dienst van de N. V. Philips, te Eindhoven, verdient hij het brood.

De verzoeker, genoemd in artikel 1 onder 3°., woont eveneens sinds zijn geboorte in Nederland. Zijn vader, een inmiddels overleden leeraar aan een Rijkshoogereburgerschool, was van Zwitsersche, zijn moeder oorspronkelijk van Nederlandsche nationaliteit. Hij is assistent-apotheker aan het Academisch Ziekenhuis te Groningen en is voornemens aan de universiteit aldaar te promoveeren in de wis- en natuurkunde.

De verzoekster, genoemd in artikel 1 onder 4°., is een Duitse dienstbode, die sedert October 1926 onafgebroken in Nederland woont. Ook van 1921 tot 1924 was zij hier werkzaam. Door haar langdurig verblijf hier te lande gevoelt verzoekster zich ingeburgerd.

De verzoeker, genoemd in artikel 1 onder 5°., is geboren te Eilendorf (Duitschland). Sedert December 1928 woont hij onafgebroken in Nederland. Hij is zich hier te lande thuis gaan gevoelen. Als metaalfraiser voorziet hij in het onderhoud van zich zelf, zijn vrouw en zijn 5 nog minderjarige kinderen, van wie er twee in Nederland zijn geboren.

De in artikel 1 onder 6°. genoemde verzoekster is geboortig uit Hannover (Duitschland) en heeft sedert 1914 onafgebroken in Nederland gewoond. Zij verricht huishoudelijke diensten. In haar onderhoud is en wordt voorzien.

Ook de in artikel 1 onder 7°. genoemde verzoeker is van Duitse herkomst. Hij vaart al bijna zeventien jaar in Nederland en is thans zetschipper op een sleepschip van een Nederlandsche scheepswerf. Zijn vrouw bezat vóór het huwelijk de Nederlandsche nationaliteit. Zijn beide zoons zijn in Nederland geboren.

De verzoekster, genoemd in artikel 1 onder 8°., is hier te lande geboren, volgde in Amsterdam het openbaar lager onderwijs en woont nog steeds in deze stad. Haar moeder was van oorsprong Nederlandsche. Verzoekster is winkeljuffrouw in den te Amsterdam gevestigden sigarenwinkel van haar vader.

De verzoeker, genoemd in artikel 1 onder 9°., woont van zijn negende tot zijn twaalfde levensjaar in Nederland. Nadien bracht hij zijn zomervacanties steeds in Nederland door. In Juni 1930 vestigde hij zich blijvend hier te lande. Als employé bij de Koninklijke Nederlandsche Automobielen Club voorziet hij in zijn onderhoud.

De in artikel 1 onder 10°. genoemde verzoekster, geboortig uit Berlijn (Duitschland), is sedert Juli 1918 in Nederland gevestigd. Als correspondent bij een bankinstelling heeft zij een bestaan. Zij gevoelt zich in Nederland thuis.

De verzoeker, genoemd in artikel 1 onder 11°., is in Nederland geboren uit vreemde ouders. Hij heeft nagenoeg zijn geheele leven in Nederland doorgebracht. Als kappersbediende verdient hij het brood. Hij is voornemens met een Nederlandsch meisje in het huwelijk te treden.

De in artikel 1 onder 12°. genoemde verzoeker is geboren te Dortmund (Duitschland). Sedert April 1930 is hij duurzaam in Nederland gevestigd, na er ook te voren van November 1925 tot Juni 1928 gewoond te hebben. Hij is gehuwd met een vóór het huwelijk Nederlandsche vrouw en heeft een dochttertje, dat hier te lande is geboren en welk kind hij een Nederlandsche opvoeding wenscht te geven. Als chef-inkoper van een warenhuis voorziet hij in het onderhoud van zich en de zijnen.

De in artikel 1 onder 13°. genoemde verzoeker van Belgische nationaliteit is als dessinateur aan een wollenstoffenfabriek verbonden. Zijn vrouw bezat vóór het huwelijk de Nederlandsche nationaliteit. Zijn beide kinderen zijn in Nederland geboren. Sinds October 1926 woont hij hier te lande.

De verzoeker, genoemd in artikel 1 onder 14°., kwam in 1920 uit Oostenrijk herwaarts. Hij vestigde zich hier duurzaam en is met een van oorsprong Nederlandsche vrouw gehuwd. Als ovenbaas bij de N. V. Philips, te Eindhoven, voorziet hij in het onderhoud van zich en de zijnen.

De verzoeker, genoemd in artikel 1 onder 15°., geboortig uit Dresden (Duitschland), kwam, drie jaar oud, met zijn ouders naar Nederland. Hij genoot Nederlandsch onderwijs en woont bijna drie en twintig jaar onafgebroken in Nederland. Als metaaldraaier verdient hij het brood. Zijn vrouw was oorspronkelijk Nederlandsche.

De in artikel 2 onder 1°. genoemde verzoeker is hier te lande geboren uit het huwelijk van een Duitschen vader en een moeder van Nederlandsche herkomst. Afgezien van een achtal elders doorgebrachte jaren, heeft hij steeds in Nederland gewoond. Hij was gedurende twee en een half jaar in Nederlandschen militairen dienst. Als scheepskok voorziet hij in het onderhoud van zijn gezin.

De in artikel 2 onder 2°. genoemde verzoeker is geboren uit het huwelijk van in Nederland wonende Duitschers. Hij bezoekt hier te lande de lagere school en werd vervolgens te werk gesteld op de boerderij van zijn vader. Tijdens de mobilisatie vervulde hij militairen dienst in het Nederlandsche leger. Sedert 1919 heeft hij een eigen landbouwbedrijfje. Uit zijn huwelijk met een van oorsprong Nederlandsche vrouw zijn hier te lande zeven nog minderjarige kinderen geboren.

De verzoeker, genoemd in artikel 2 onder 3°., is de zoon van een vader van Zweedsche en een moeder van Nederlandsche herkomst. Hij is hier te lande geboren en getogen en gevoelt zich Nederlander. Uit zijn huwelijk met een oorspronkelijk Nederlandsche vrouw werden hier te lande vier kinderen geboren. Van 1919 tot 1923 diende hij als vrijwilliger bij het regiment genietroepen. Hij voorziet als constructiewerker in het onderhoud van zich en de zijnen.

De in artikel 2 onder 4°. genoemde verzoeker is in Nederland geboren uit Duitse ouders. Hij bezoekt te Emmen de lagere school en diende in het Nederlandsche leger. Zijn vrouw is van oorsprong Nederlandsche. Uit zijn huwelijk zijn hier te lande 6 nog minderjarige kinderen geboren. Als veenarbeider verdient hij het brood voor zich en de zijnen.

De in artikel 2 onder 5°. genoemde verzoeker is te Emmen geboren. Zijn ouders waren Duitschers. Hij heeft steeds hier te lande gewoond en kreeg een Nederlandsche opvoeding. Bij de Nederlandsche weermacht vervulde hij militairen dienst. Als timmerman voorziet hij in zijn onderhoud.

Het wil den ondergeteekende voorkomen, dat de in artikel 2 genoemde verzoekers, met het oog op richtige nakoming van de dienstverplichtingen, voor naturalisatie kosteloos, onderscheidenlijk tot verminderd bedrag, in aanmerking mogen worden gebracht.

Met uitzondering van den in artikel 1 onder 3°. genoemden verzoeker geldt ten aanzien van allen, dat zij, hetzij omdat zij thans geen nationaliteit hebben, hetzij omdat zij hun nationaliteit door de voorgestelde naturalisatie zullen verliezen, niet een dubbele nationaliteit zullen hebben.

De in artikel 1 onder 3°. genoemde verzoeker moet, om de Zwitsersche nationaliteit te verliezen, na het tot stand komen der naturalisatie als Nederlander een verklaring afleggen, dat hij afstand doet van het Zwitsersch Staatsburgerschap. Hij heeft zich daartoe bereid verklaard.

De Minister van Justitie,
C. GOSELING.

459. 4.

NOTA TER VERBETERING VAN EEN SCHRIJF-
EN VAN EEN DRUKFOUT.

In de Bijlagen verbeterd.